

Consultatieverslag Investeringsplan 2023-2032

Inhoudstafel

1	INLEIDING	1
2	REACTIES OP DE ONTVANGEN INPUT.....	2
2.1	INVESTERINGEN IN HET ELEKTRICITEITSDISTRIBUTIENET	2
2.1.1	<i>'no regret'-investeringsbudget</i>	<i>2</i>
2.1.2	<i>Berekening impact op het laagspanningsnet</i>	<i>3</i>
2.1.3	<i>Impact van zonnepanelen.....</i>	<i>3</i>
2.1.4	<i>Flexibiliteit.....</i>	<i>4</i>
2.1.5	<i>Impact van de investeringen elektriciteit op de nettarieven</i>	<i>5</i>
2.2	INVESTERINGEN IN HET GASDISTRIBUTIENET.....	5
2.2.1	<i>Uitfasering van het gebruik van het gasdistributienet</i>	<i>5</i>
2.2.2	<i>Groene moleculen</i>	<i>6</i>
2.2.3	<i>Impact van de investeringen gas op de nettarieven.....</i>	<i>6</i>
2.3	WARMTENETTEN	7
3	VOLGENDE STAPPEN	8

1 Inleiding

Het Energiedecreet bepaalt dat de distributienetbeheerder jaarlijks een Investeringsplan elektriciteit en gas opmaakt. De VREG legt de netbeheerder een rapporteringsmodel elektriciteit en rapporteringsmodel gas op voor het Investeringsplan, cf. het Technisch Reglement. Dat model beschrijft op welke manier de distributienetbeheerders de vereiste informatie over het Investeringsplan moeten indienen.

Aan de hand van het Investeringsplan, wil Fluvius maximale transparantie bieden aan zijn stakeholders over welke investeringen gepland worden, en waarom. Het Investeringsplan geeft een gedetailleerd overzicht van de kortetermijninvesteringen en een zicht op hoe wij het netwerk zien ontwikkelen op langere termijn.

Conform het Energiedecreet consulteerden we alle relevante netgebruikers en de transmissienetbeheerder over het Investeringsplan. Op de dialoogdag stelden we het Investeringsplan voor aan onze stakeholders, waarbij gevraagd werd naar feedback in de daaropvolgende publieke consultatie. De consultatieperiode liep van woensdag 8 juni 2022 tot en met zondag 24 juli 2022.

Veertien stakeholders reageerden formeel op het voorliggende voorstel: Bond Beter Leefmilieu, Boerenbond, EV Belgium, FEBEG, Minaraad, Mobia, ODE Vlaanderen, REScoop Vlaanderen, Stad Gent, Universiteit Gent, Vlaamse Confederatie Bouw - Techlink, Zero Emission Solutions en 2 individuele reacties.

We bedanken onze stakeholders voor deze reacties en de geleverde inzichten. We verzamelden en analyseerden alle ontvangen feedback. In dit document reageren we op een aantal zienswijzen die wat meer uitleg vragen.

2 Reacties op de ontvangen input

Dit hoofdstuk bevat een aantal reacties waar Fluvius iets uitgebreider op in wenst te gaan.

2.1 Investerings in het elektriciteitsdistributienet

2.1.1 'no regret'-investeringsbudget

Verschillende stakeholders vragen zich af of de beschreven scenario's in het Investeringsplan voldoende sense of urgency bevatten, waarbij o.a. naar de ambitieuze doelstellingen van Europa en het recent door de Europese Commissie gelanceerde REPowerEU-plan verwezen wordt. Fluvius deelt deze bezorgdheid en wil alles in het werk stellen om tijdig te voorzien in de noodzakelijke capaciteit op het elektriciteitsdistributienetwerk.

De finale uitkomst van de energietransitie en bijhorende elektrificatie is op vandaag geen vaststaand feit. Fluvius heeft de voorbije maanden meerdere scenario's op het huidige elektriciteitsnet gesimuleerd, met de mogelijke spreiding in aantallen rond mobiliteit, industrie, verwarming en decentrale productie. In de scenario's werd uiteraard rekening gehouden met de Vlaamse en Europese context en de beschikbare informatie uit verschillende sectoren, marktpartijen en overheden.

Het is niet de bedoeling om vanuit Fluvius één bepaald scenario naar voor te schuiven. De scenario's helpen om maximaal te anticiperen op de toekomst, hoe die ook uitdraait. Hoe verder in de toekomst, hoe groter de onzekerheid over scenario's aangezien we ons meer moeten beroepen op assumpties. We stellen echter vast dat voor elk scenario in de komende tien jaar sowieso een extra investering in de infrastructuur nodig is. Daarom stellen we een 'no regret'-investeringsbudget voor in de periode 2023-2032.

De redenering achter het 'no-regret'-investeringsbudget? Ondanks de onzekerheid over toekomstige scenario's, hebben we de nodige investeringen begroot die tot 2032 voldoende ambitieus zijn om de netten tijdig klaar te krijgen (ook voor scenario's met een snellere elektrificatie), en die niet overbodig zijn gegeven de verdere elektrificatie die we na 2032 nog verwachten (ook voor de scenario's met minder snelle elektrificatie). Veel marktpartijen verwachten een grote elektrificatie en de Europese ambities zijn groot. Daarom positioneren we het 'no regret'-investeringsbudget tussen een gemiddeld en hoog scenario voor elektrificatie. Daarbij hebben we er bewust voor gekozen om onze investeringen niet volledig af te stemmen op het hoge scenario. Zo laten we voldoende mogelijkheden voor alternatieve mitigerende maatregelen voor netinvesteringen, waaronder flexibiliteit.

Het Investeringsplan is geen statisch gegeven voor de volgende tien jaar, maar wel een cyclisch gebeuren. Dat heeft als voordeel dat het voorgestelde 'no regret'-investeringsbudget jaarlijks zowel naar boven als naar onder kan worden bijgestuurd op basis van de werkelijke evoluties, bijkomende beleidsmaatregelen en toekomstig voortschrijdend inzicht. We zullen de markt, het beleid, de regelgeving, het gebruikersgedrag en de netbelasting monitoren om bij elke iteratie de nodige optimalisaties door te voeren.

We stellen vast dat er een groot draagvlak bestaat bij de stakeholders rond het voorgestelde 'no regret'-investeringsbudget. Ter verduidelijking wordt bovenstaande toelichting opgenomen in de tekst van het Investeringsplan.

2.1.2 Berekening impact op het laagspanningsnet

Een aantal ontvangen zienswijzen en vragen betreffen onze uitgangspunten i.v.m. de gelijktijdigheid van de bijkomende netbelasting en de impact op het laagspanningsnet. De werkelijke impact van de toenemende elektrificatie zal sterk afhankelijk zijn van de evolutie van het gedrag van de netgebruikers, de technologie en de mitigerende maatregelen. De uitrol van de digitale meter en de bouw van een digital twin van het laagspanningsdistributienet geven ons de mogelijkheid om deze evolutie van nabij op te volgen en de werkelijke lokale netbelasting te analyseren om tot bijkomende inzichten te komen. Die nieuwe inzichten zullen ons in de komende jaren handvaten geven om het plan jaarlijks bij te sturen.

We willen graag verduidelijken dat voor het bepalen van netinvesteringen de piekbelasting (kW) op het elektriciteitsnet bepalend is, niet het gemiddeld gedrag dat zich weerspiegelt in een dagelijks of jaarlijks energieverbruik (kWh). Op het laagspanningsnet zal de piekafname hoofdzakelijk plaatsvinden tijdens de winterperiode. Elektrische wagens verbruiken het meeste energie per km in de winter en zullen tijdens de avondpiek, het weekend of vakantieperiodes vooral thuis worden opgeladen. Warmtepompen draaien tijdens de koudste dagen op vollast. Net tijdens de donkere winterdagen moeten we het ook stellen met een minimum aan lokale productie van zonnepanelen. Het elektriciteitsnet zal dus zijn maximale capaciteit moeten leveren tijdens de winterpiek. Daarom werden alle assumpties geprojecteerd op de winterperiode. We komen tot een lokale gelijktijdigheidsfactor van 60% voor het laden van elektrische wagens en 75% gelijktijdige vollast van de warmtepompen. We baseren ons daarbij op de resultaten van binnen- en buitenlandse studies en informatie van stakeholders. De belangrijkste referenties worden mee opgenomen in de referentielijst van het Investeringsplan.

2.1.3 Impact van zonnepanelen

We hebben de afgelopen jaren een sterke variatie gezien in het tempo waarmee zonnepanelen werden geplaatst, dit door wijzigende regelgeving en sociaal-economische omstandigheden. Fluvius is er zich van bewust dat de installatie van nieuwe zonnepanelen de komende jaren kan versnellen. In voorbereiding van het Investeringsplan werden verscheidene simulaties uitgevoerd met een hogere groei van zonnepanelen. Voor de injectiepiek tijdens het voorjaar of in de zomermaanden, houden we rekening met een grote gelijktijdigheid van zonnepanelen. Uit onze netberekeningen blijkt echter dat de afnamepiek in de winter dominant is voor de sturing van de netinvesteringen, voornamelijk gedreven door de elektrificatie van mobiliteit.

De versterking van het laagspanningsnet ten gevolge van afname, zou een groot aandeel van congestieproblemen door lokale concentratie van injectie moeten oplossen. Lokaal is het uiteraard mogelijk dat een punctuele bijkomende investering nodig is om klachten van uitvallende omvormers ten gevolge van te hoge spanning op te lossen. Dit wordt mee opgenomen bij de doorvertaling van

het investeringsbudget naar concrete initiatieven en projecten op basis van onder andere het netbeleid en prioritering.

Onze uitgangspunten worden uiteraard op regelmatige basis opgevolgd. Fluvius is vragende partij om dit samen met de sector te doen. Op basis van bijkomende informatie of marktprognoses kunnen in de toekomst nieuwe accenten en prioriteiten worden gesteld.

2.1.4 Flexibiliteit

Verscheidene stakeholders wijzen op het belang van flexibiliteit als alternatief voor investeringen. Fluvius onderschrijft dit belang en is overtuigd van de meerwaarde van het inzetten van flexibiliteit voor het distributienet. Naast het feit dat Fluvius de deelname van distributienetgebruikers aan de federale energiemarkten faciliteert, zetten we eveneens stappen die moeten toelaten dat klanten hun flexibiliteit inzetten om de capaciteit van het distributienet beter te benutten. Als eerste stap werden dit jaar specificaties voor marktflexibiliteit en ondersteunende diensten door Fluvius geconsulteerd en ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG. Fluvius zal verdere stappen nemen om transparantie te bieden. Via open en participatief overleg willen we oplossingen ondersteunen en laten evolueren. We staan samen met alle betrokken actoren, de netgebruikers in het bijzonder, aan het begin van een uitdagend traject om dergelijke diensten te ontwikkelen en succesvol te implementeren. Er bestaat hiervoor op vandaag geen hapklaar implementatieplan van bewezen maatregelen, ook niet bij onze Europese collega's. Het Investeringsplan voorziet dan ook middelen om praktisch aan de slag te gaan. Pilotprojecten moeten ons leren welke oplossingen het meest efficiënt en betrouwbaar zijn ter aanvulling van netinvesteringen.

Een aantal zienswijzen en vragen betreffen de methodologie of het afwegingsmodel dat we hanteren om de keuze te maken tussen het inzetten van flexibiliteit en investeren. Het afwegingsmodel is vandaag beperkt tot eenduidig kwantificeerbare directe kosten en baten. We houden hierbij rekening met de verwachte evolutie aan afname en injectie op het net binnen de overeengekomen planningshorizon en de levensduur van de investeringen. Zo houden we het afwegingskader zuiver van eventuele interpretaties over moeilijk kwantificeerbare en toewijsbare kosten en vermijden we arbitraire keuzes te maken. Dit afwegingsmodel is volop in ontwikkeling. Het kan op termijn bijgestuurd worden op basis van beleidsdoelstellingen, gebruiksbevindingen en voortschrijdend inzicht, bv. door ook kosten in te brengen voor het opzetten van systemen en processen ter ondersteuning van flexibiliteit.

Fluvius focust in eerste instantie op flexibiliteitsproducten voor congestie op het hoogspanningdistributienet en transmissienet. We zijn ervan overtuigd dat hier op korte termijn het grootste potentieel aanwezig is voor flexibiliteitsdiensten. Gelet op de hogere kosten zijn hier ook de grootste baten te rapen. Een lokale congestie op een laagspanningsdistributienet kunnen we immers alleen oplossen met een beperkt aantal aangesloten netgebruikers op het betrokken laagspanningsdistributienet. De investeringskosten en dus ook de potentiële baten zijn lager. Dit belet ons niet om de deelname van laagspanningsklanten aan de federale flexibiliteitsmarkt verder te faciliteren of om verder onderzoek te verrichten naar de deelname van laagspanningsklanten aan congestiebeheer op een hoger spanningsniveau. Testprojecten van distributienetbeheerders in de ons omringende landen en de eerste indrukken in de academische wereld wijzen ook in die richting.

2.1.5 Impact van de investeringen elektriciteit op de nettarieven

We begrijpen de bezorgdheid van een aantal stakeholders rond de impact van het Investeringsplan op de factuur, op de distributienettarieven en in het bijzonder op het nieuwe capaciteitstarief. We willen graag verduidelijken dat dit geen onderdeel vormt van deze consultatie en dit een bevoegdheid van de regulator betreft. De concrete impact op de distributienettarieven voor de respectievelijke klantengroepen zal pas na goedkeuring van het Investeringsplan en bijhorende investeringsbudgetten door de regulator verder kunnen uitgewerkt worden.

Meerdere stakeholders wijzen ook op de relevantie van tijdsafhankelijke distributienettarieven in het capaciteitstarief door een “Time of Use” parameter (ToU). Ook dit vormt geen onderdeel van deze consultatie. Zoals vermeld in het Investeringsplan loopt er momenteel een studie in opdracht van de VREG naar de impact van tijdsafhankelijke distributienettarieven. In functie van het resultaat zal in overleg met de regulator en de markt een traject worden uitgezet om, indien gewenst, een tijdsafhankelijke component in het capaciteitstarief te introduceren. De beslissing om al dan niet een tijdsafhankelijke component in het capaciteitstarief te introduceren, is een bevoegdheid van de regulator.

2.2 Investeringen in het gasdistributienet

2.2.1 Uitrustings van het gebruik van het gasdistributienet

De meeste reacties op deze consultatie gaan over de resterende investeringen in het gasnet. Meerdere stakeholders vrezen een lock-in van de gebruikers en zien een risico op stranded assets voor de netbeheerder. Wij begrijpen deze bezorgdheid en willen zeer zorgvuldig en doordacht omspringen met investeringen in het gasnet. Onze focus ligt heel duidelijk op onze wettelijke verplichtingen, op het in stand houden van de huidige kwaliteit en veiligheid van dienstverlening en het maximaal beperken van eventuele netuitbreidingen.

Bij de opmaak van dit Investeringsplan moeten we steeds bewaken dat wij voldoen aan onze wettelijke verplichtingen en het regelgevend kader. Het is onze opdracht om een veilig, betrouwbaar en efficiënt net te beheren en voldoende netcapaciteit aan te houden om de aardgasbehoefte te dekken van iedere aangesloten netgebruiker. Het voorgestelde investeringsbeleid voor de gasnetten moet dan ook de leverbetrouwbaarheid verzekeren en een veilige uitbating van het net toelaten.

Het investeringsbudget gas bevat drie grote componenten, waarbij dit telkens een wettelijke verplichting betreft:

- de verdere uitrol van de digitale gasmeter;
- verplaatsingswerken in het kader van wegenis en rioleringswerken op vraag van domeinbeheerders;
- de middelen nodig om de veiligheid en de technische betrouwbaarheid te kunnen garanderen.

In het Investeringsplan beperken we de verdere uitbouw van het gasnet tot waar verplicht door de regelgeving, bv. specifieke individuele klantaanvragen voor aansluiting WKK of aansluiting met maximale tussenkomst van de klant.

Er is vandaag geen beleidskader voor de afbouw van bestaande gasnetten. Binnen het huidige wettelijke kader kan op heden de toegang tot het gasnet, met uitzondering van nieuwe grote projecten, niet geweigerd worden. Er is vandaag dan ook geen enkele basis om in het Investeringsplan (tot 2032), middelen te voorzien voor de eventuele afbouw van het gasnet, noch voor de versnelde afschrijving van de assets.

We willen graag nogmaals benadrukken dat de transitie van verwarmen met fossiele brandstoffen naar elektrificatie, sterk afhankelijk is van een grondige renovatie van de gebouwen. Hierbij zijn niet alleen de technische haalbaarheid belangrijk, maar ook de bereidheid, de betaalbaarheid en het beleidskader. In afwachting van een totaal gerenoveerd woningenpark mogen we de Vlaming niet in de kou laten staan.

2.2.2 Groene moleculen

In verschillende reacties werd het toekomstig gebruik van het aardgasdistributienet in vraag gesteld. De eventuele rol van de gasnetten op lange termijn is gekoppeld aan de beschikbaarheid van groene moleculen en de ontwikkeling van specifieke toepassingen. Vandaag is het onmogelijk om met zekerheid uitspraken te doen over de rol en de prijs van groene moleculen en dus ook over de toekomstige functie van de aardgasdistributienetten. Voorbarige beslissingen over de langetermijnvisie van gasnetten moeten we daarom vermijden.

De industrie zal, minstens in een transitiefase, aangewezen zijn op groene moleculen voor hogetemperatuur- of specifieke procestoepassingen. Deze industrie is over gans Vlaanderen verspreid en omvat verschillende economische sectoren. In de toekomstscenario's werd voor het industriële verbruik op het distributienet rekening gehouden met de opportuniteiten van groene gassen of mengvormen, als een van de alternatieven om de industrie te decarboniseren. Dit potentieel brachten we dan ook niet in rekening bij de simulatie op het vlak van elektrificatie.

Door historisch maximaal gekozen te hebben voor materiaal dat compatibel is met meerdere gassen, houden we opties voor eventueel toekomstig gebruik van (delen van) het gasnet open en maken we de kans op herinzetbaarheid groter. Uiteraard blijven we de evoluties van de markt, de technologie en de regelgeving verder opvolgen. In volgende iteraties sturen we onze uitgangspunten zo nodig bij op basis van de meest recente informatie.

2.2.3 Impact van de investeringen gas op de nettarieven

Een stakeholder wijst op de impact van een op termijn lagere benuttingsgraad van het gasdistributienet op het nettatarief, waarbij de kost over een steeds kleinere groep gebruikers zal worden gespreid. Deze stakeholder bevraagt de noodzaak naar een versnelde afschrijving van de huidige netten. We delen deze bezorgdheid, maar willen verduidelijken dat dit geen onderdeel vormt van deze consultatie en dit een bevoegdheid van de regulator betreft.

De impact op de nettarieven voor de volgende tarifaire periode zal op basis van de investeringsbudgetten, na goedkeuring van het Investeringsplan en het vastleggen van het toegelaten inkomen conform de modaliteiten van de tariefmethodologie, verder uitgewerkt worden.

2.3 Warmtenetten

We kregen veel reacties en vragen m.b.t. warmtenetten. Fluvius geeft de hoogste prioriteit aan het ontsluiten van duurzame restwarmte met warmtenetten. Graag willen we verduidelijken dat het Investeringsplan enkel de gereguleerde activiteiten van de netbeheerder op het elektriciteits- en gasdistributienet betreft. Gezien de distributie van warmte geen activiteit is die op gereguleerde basis is toegewezen aan de distributienetbeheerders, maken onze activiteiten op vlak van warmtenetten geen deel uit van de publieke consultatie. Enkel waar relevant voor de investeringen in gas- en elektriciteitsnetten leggen we de link met warmtenetten, door het potentieel in mindering te brengen van de nood aan elektrificatie. Fluvius is vragende partij voor meer regulering op vlak van warmtenetten voor een maximale benutting van het potentieel in Vlaanderen.

3 Volgende stappen

Het aangepaste Investeringsplan wordt samen met de resultaten van de consultatie ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG voor 1 oktober 2022. Als het Investeringsplan en de bijkomende budgetten worden goedgekeurd, zet Fluvius het gevraagde globale investeringsbudget om naar concrete initiatieven en projecten. Dat doen we in functie van de lokale situatie, het uitgezette beleid en de prioriteiten. Vooraleer we deze plannen concreet uitvoeren, stemmen we ze uiteraard af met de betrokken domeinbeheerders, de steden en gemeenten. We treden ook in overleg met andere nutsbedrijven, zodat we eventuele synergie-opportunities maximaal benutten. Daarnaast wordt er ook met de transmissienetbeheerder uitgebreid afgestemd.

De realisatie van de noodzakelijke netinvesteringen zal evenwel een uitdaging zijn, waarbij Fluvius zijn maatschappelijke rol ten volle wil opnemen. Deze uitdaging kan slechts worden aangegaan wanneer ook de nodige middelen worden voorzien op financieel vlak en er voldoende beschikbaarheid is van technisch personeel en materialen, niet alleen bij Fluvius maar in de gehele sector. Na goedkeuring van de plannen zal Fluvius in overleg gaan met de verschillende sectoren om de impact van het Investeringsplan naar competentie en materiaal behoefte kenbaar te maken. Momenteel is er ook een studie lopende naar de financiering van het Investeringsplan.

Fluvius en de distributienetbeheerders zijn er zich van bewust dat het Investeringsplan een document is dat constant zal evolueren in kader van wijzigende trends en regelgeving. Het is van belang om in overleg met alle betrokken partijen te treden, teneinde de trends en evoluties zo goed mogelijk in te schatten. Door de effecten duidelijk in beeld te brengen, kunnen we volgende versies van het plan bijsturen waar nodig. Concreet kijken wij uit naar een verdere samenwerking en informatiedeling met onze stakeholders, om tot een maximaal gedragen en kostenefficiënt Investeringsplan te komen.

4 Bijlage

- Bijlage 1: [Reacties consultatie Investeringsplan 2023-2032](#)
- Bijlage 2: [Investeringsplan 2023-2032 - versie ingediend bij VREG](#)